

Kaupunginhallitus
Hallintokeskus, kirjaamo
PL 1, 00099 Helsingin kaupunki

§ 137
LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA ILMAN PIENHIUKKASMÄÄRIEN
VÄHENTÄMISESTÄ

PÄÄTÖS Rakennuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Ulkoilmaan tulisijoista tulevia hiukkaspäästöjä valvoo ympäristöhallinto. Rakennusvalvonnan valvottavana olevassa säännöstössä on lähinnä tulisijojen ja hormien paloturvallisuuteen liittyviä seikkoja.

Useissa kunnissa on kuntakohtaista ohjeistusta tulisijoista ja hormoneista. Lupavelvoitetta ei voida kuitenkaan maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön perusteella viedä pitemmälle kuin laista ilmenee. Helsingissä, jossa loma-asuntorakentaminen on vähäistä ja rakennuskohtainen puulämmitys muutenkin suhteellisen harvinaista, ei ole erikseen laadittu tulisijoja koskevia rakentamistapaohjeita. Esimerkiksi uuden tulisijan rakentaminen uuteen hormiin on kuitenkin tulkittu maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:ssä tarkoitetuksi toimenpiteeksi, jolla ilmeisesti voi olla vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin, ja joka sen vuoksi edellyttää rakennuslupaa.

Määräykset pienten hormien rakentamisesta ovat ympäristöministeriön asetuksessa pienten savupiippujen rakenteesta ja paloturvallisuudesta (Suomen rakentamismääräyskokoelman osa E3). Määräyskokoelman osassa E8 Muuratut tulisijat on muurattujen tulisijojen ohjeita. Määräykset koskevat hormien paloturvallisuutta. Savupiipun huollon ja nuohouksen turvajärjestelyjä koskevat määräykset ja ohjeet on esitetty rakentamismääräyskokoelman osassa F2.

Tällaisten perinteisten tulisijojen lisäksi markkinoille on tullut bioetanolia polttoaineena käytäviä hormittomia ns. sisustustakkoja, jotka eivät edellytä viranomaislupaa.

Tukes (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto) valvoo, että tällaiset tuotteet täyttävät turvallisuusvaatimukset.

Terveyshaittaa aiheuttavan polttolaitteen käyttöä voidaan rajoittaa tai sen käyttö kieltää terveydensuojelulain (TSL 763/1994) 27 ja 51 §:n nojalla. Toimivalta on kaupungin terveydensuojeluviranomaisella.

Jätteen hävittäminen polttamalla on kielletty Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla HSY:n jätehuoltomääräysten 5 §:ssä.

Rakentamismääräyksissä ei siis ole rajoituksia hiukkaspäästöjen syntymisestä. Sen sijaan määräykset ohjaavat usealla tavalla rakentamista siihen suuntaan, että sisäilmasto pysyy terveellisenä. Ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten sisäilmastosta ja ilmanvaihdosta (Suomen rakentamismääräyskokoelman osa D2, 2011) on määrätty, että:

2.3.1 Rakennus on suunniteltava ja rakennettava siten, että sisäilmassa ei esiinny terveydelle haitallisessa määrin kaasuja, hiukkasia tai mikrobeja eikä viihtyisyyttä alentavia hajuja.

Määräykset koskevat uuden rakennuksen sisäilmastoa ja ilmanvaihtoa.

Kohdan 3.3.1. mukaan tuloilman suodatustaso määräytyy sisäilman laadulle asetettujen vaatimusten ja ulkoilman laadun perusteella.

Kohdan 3.4.1 mukaan ulkoilmalaitteet on sijoitettava siten, että rakennukseen tuleva ulkoilma on mahdollisimman puhdasta. Tähän määräykseen liittyy ohjetasoinen taulukko, joka osoittaa ulkoilmalaitteen etäisyyden muun muassa jäteilmalaitteista sekä kiinteää polttoainetta käyttävien kattiloiden ja tulisijojen savuhormeista.

Yleisesti voi todeta, ettei kysymys hiukkaspäästöistä toistaiseksi ole rakennusvalvontaviranomaiselle kuuluva tehtävä.

Ympäristöministeriössä on jo vuosia sitten tehty valmistelutyötä, jonka pohjalta mahdollisesti annettaisiin asetus puupolttoainetta käyttävien lämmityslaitteiden päästöistä ja hyötysuhteista. Jos tällainen asetus annetaan, voi se mahdollisesti tuoda myös hiukkaspäästöjen osalta jotain rakennusvalvonnallista tehtävää.

Kuten aloitteessakin todetaan, epäpuhdas palaminen on omiansa lisäämään merkittävästi päästöjä. Tältä osin on kysymys valistuksen antamisesta. Takkojen ja puukiukaiden kehitystyö on tuonut parannusta polttotekniikkaan ja samalla pienentänyt haitallisia päästöjä.

Takat ja puulämmitteiset saunat on nähtävä myös viihtyvyystekijänä. Ilmastonmuutoksen hillintä pikemminkin suosii uusiutuvia lämmönlähteitä, kuten puuta ja biopohjaisia polttoaineita.